

GAZET'Ă TRANSILVANIEI.

Gazet'ă esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 52.

Brasiovu, 6. Juliu 1863.

Anulu XXVI.

Telegrame pré importante

ale „Gazetei Transilvaniei.“

Bucuresci. 17. Juliu, 9 óre 10 min., sositu la 10 óre 27 min. inainte de amiédi:

Una armata de 400 ostasi straini, parte mare poloni, a facutu invasiune pe teritoriulu Romaniei, in nóptea din 13. Juliu, cari venira din Turci'a pe o corabia anglica. Ei fura provocati se respectedie terenulu neutralu si se depuna armele; ei inse respinsera ori ce arangementu si inaintara inlainturulu tieriei, fara cá se, intre in Rusi'a. Trei companii soldati romani se tramisera dupa densii spre ai prigoni. In 15. fura adiunsi. Dupa provocari re'noite fara succesu au datu focu spre a'si face drumu (printre ostasi.) La Cahulu fú lupt'a. Invasorii straini avura 57 vulnerati si 16 morti, intre cari 2 oficiri.

— 12 óre 5 min., sositu 2 óre 55 min.

Batai'a dela Castagali'a fú fórte viua. Soldatii romani cu tóte ca fúra cea mai mare parte obositi s'au batutu cu bravura. Perderile loru sunt 18 morti si 45 raniti. Una miscare siréta din stenga favorisà retragearea inimiciloru, cari 'si parasira mortii si ranitii pe locu.

Acésta espeditiune s'a organisatu in Turci'a printr'unu renegatu, cu nume Sadik Pasia, ea nu e destinata atatu pentru Poloni'a, catu, dupa cumu se descoperi din chartiele prinse, in contra principelui C u z a.

— 12 óre 10 min., sositu 3 óre 5 min.

Cu tóta superioritatea (numeru mai mare de armati) armeloru loru, invasorii parasira campulu bataiiei, lasandu mortii si ranitii. Ei au inaintatu in laintu, nu catra frontier'a rusésca. Se dice, ca acésta espeditiune este o machinatiune turcésca spre a casiona o incurcare guvernulu romanu. In batai'a din 15. colonelulu Calinescu a perdutu 65 feciori, dintre cari 18 morti. Elu nu încéta ai prigoni.

— 5 óre 37 min., sositu la 7 óre 10 min. séra.

Polonii au apucatu direptiunea catra Huschi (orasiu moldovanu, nu departe de Jasi), fara se intre in Rusi'a si vré se açitia revolutiune. Nóua batalia se apropia. —

(Eata, ca machinatiunile strainiloru sunt spriginite prin in-fluinti'a Angliei si'a Turciei. — Cautati in mediuloculu vostru, ca veti aflá fontan'a reului. — Su masc'a libertatii creaturi in soldulu englesu si tureu ve amenintia nationalitatea, caroru si Grecii isi dau acumu man'a. Deschideveti ochii, ca sierpii din sinu musca de mórte. — Cei ce predica revolutiune si anarchia jóca pe córd'a si in soldulu strainiloru. R.)

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela Dieta.

Corespondintia particulara a Gazetei.

Sibiuu 15. Juliu. Precumu veti fi aflatu si pe alta cale, diet'a marelui Principatu alu Transilvaniei cá corpu legislativu nu s'a deschisu astadi, ci se va deschide nesmintitu mane cu tóta solenitatea cuvenita. Astadi membrii dietei s'au adunatu numai cá de pregatire dupa datin'a observata si pre la alte corpuri legislative. Dupace adica in órele de deminétia s'a chiamatu in ajutoru spiritulu santu in besericele romanesci de ambele confesiuni, dupace in beserica romano-catolica cá beserica totuodata a suveranulu tieriei s'a sier-

bitu liturghi'a cea mare sub pontificarea prea-santie sale episcopulu diecesanu Ludovicu de Haynald, dupa 11 óre se adunara toti membrii romani si sasi, cati apucasera a sosi in Sibiuu, in sal'a de siedintia, eara dintre ungaro-secui venira numai doi grafi in calitatea loru de regalisti si unu regalistu de ras'a arména, carele inse trece cu totu dreptulu de unguru. Dupa puçine minute intrà in sala Esc. S'a D. conte Folliot de Creneville, presiedinte alu guvernulu tierii si acumu totuodata comisariu regescu, tramisu spre a deschide cas'a legislativa in numele si in persón'a Mai. Sale Imperatulu rege si marelui principe alu acestei tieri; Esc. S'a fú priimitu cu intreite „Se traiésca“ si „Hoch.“ Intr'aceea galeriile sale se implura preste totu de unu publicu alesu din ambele secse. Acumu se citi mai anteu in tóte trei limbele prea-naltulu decretu, prin carele se denumesce comisariulu imperatescu; indata apoi Esc. S'a D. comisariu infaçiosia membriloru dietei pe denumitulu prin in. guberniu de presiedinte provisoriu D. consiliariu gubernialu Gustavu Grois, apoi parasi sal'a earasi intre vivate. Acumu presiedintele investitu in costuru ungurescu si cu sabia incinsa ocupà scaunulu de presiedinte, de unde tienù o cuventare scurta earasi in trei limbi, inse asiá, cá nefindu datu a pronunçia de ajunsu limb'a romanésca, potti pe D. consiliariu gubern. J. Alduleanu cá se o citésca in numele presiedintelui.

Acumu noulu presiedinte provóca intru intielesulu regulamentulu casei, cá cei 6 membrii mai tineri ai dietei se ocupe scaunele de secretari, ceea ce se si intemplà, trecundu de secretari ai casei DD.: Dr. Engenu de Trauschenfels, Joachim Murasianu, Françiscu de Brenerberg, Joane Florianu, Fr. Obert si Ant. Lászlofi, prin urmare doi romani, trei sasi si unu unguru (arm.)

Indata dupa acésta D. presiedinte provóca pe membrii dietei, cá totu intru intielesulu regulamentulu casei fiacare membru in locu de juramentu se promita in façi'a patriei si a suveranulu, cumuca in totu decursulu desbateriloru va observá cele cuprinse in desu numit'a ordine a casei, ceea ce se si intemplà, pentruca se citi catalogulu membriloru, cu care ocasiune toti cei de façi'a respunsera cu „apromitu“ „ich gelobe“ si trei insi „fogadom“.

In urma presiedintele, denumi sub conducerea contelui Ge. Béldi o deputatiune constatóre din 9 membrii cu scopu de a merge la comisariulu regescu, si a'lu rogá cá se arate diu'a si ór'a deschiderii solene a dietei. Dupa cateva minute acea deputatiune aduse respunsulu, ca Escl. Sa va deschide diet'a (prin cuventu de tronu) mane la 10 óre. — Cu acestea siedinti'a pregatitóre de astadi se incheià pela 12^{1/2} óre.

In decursulu dilei celelalte doue natiuni tienura cate o conferintia seriósa. Dintre romani inca se adunara vreo 18 insi la unu locu spre a'si face óresicare pregatiri de conferintie formale pe viitoriu. Despre ungaro-secui se suna pana asta séra la 8 ^{1/2} óre, ca nici mane nu voru veni la deschiderea dietei. Bine, faca cumu voru sci; istori'a inse odata le va cere socotéla strinsa, déca nu in numele patriei in totu casulu inse in numele natiunii loru. Ci se mai asteptamu desvoltarea lucrurilor.

Decursul alegerilor de deputati.

Aiudă, 11. Iuliu 1863.

Resultatul alegerii deputatilor pentru dieta din cele 6 cercuri electorale ale comitatului Albei de diosu:

La comisiunea centrala operatele alegerilor din deosebite cercuri electorale au sosit cateva in 9. si cateva in 10. Iuliu, de unde s'a vediatu, cumuca

In cerculu alu IV. de alegere cu majoritate absoluta s'a alesu de deputatu Dn. Hodosiu, doctoru in drepturi.

Comitetulu centralu in siedinti'a din 9. Iuliu a. c., cá se póta emite certificatul de alegere Dlui Hodosiu, conformu §-lui 32 si 73 din regulamentu, a determinatu a face intrebare la oficiolatu comitatului Zarandu spre a se constatá, ca undó si in care cercu electoralu a esercitatu D. Hodosiu dupa §-lu 29 dreptulu de alegere. —

In cerculu alu VI. de alegere cu majoritate absoluta s'a alesu de deputatu D. N. Gaitanu, asesore la tabl'a regésca.

In contr'a alegerii Dlui Gaitanu unu maghiaru din Vintiulu de diosu a promovatu unu protestu staruindu a dovedi prin cele mai infamie calumnie si defaimari, cumuca alegerea Dlui Gaitanu conformu §-lui 34 din regulamentu e ilegala, aserendu, cumuca D. Gaitanu pentru abusulu potestatai oficiali se afla sub cercetare criminala, eara alegatorii nu si au datu voturile lor liberu, ci numai siliti, fiinduca preotimea romana inainte de alegere, ma chiaru in dñu'a alegerii in Vintiulu de diosu a adunatu pre alegatori in beseric'a romanésca, acolo ia amenintiatu sub anatema pre toti aceia, cari nu voru votá Dlui Gaitanu si voru fi blastamati din generatiune in generatiune.

Comiteiul centrale cu o majoritate de 6 incontr'a la 2 reieptá acestu protestu calumniosu a amintitului maghiaru ne dandui neci o insemnatate de crediementu; si asiá si in alu 6. cercu electoralu totu remase de deputatu D. N. Gaitanu.

Comisiunea ordonata in acestu cercu pentru culegerea voturilor nepublicandu resultatul alegerii alegatorilor, — fiindu rediemata pe principiale Dlui maghiaru — prin presi-diulu comitetului centrale s'a insarcinatu, cá indata, in loculu principiale alu alegerii se publice: cumuca D. N. Gaitanu cá ablegatu va represent'a acestu cercu la dieta.

In cerculu alu V. electoralu s'a alesu asemine cu o majoritate absoluta de deputatu D. Gavrilu Munténu directorele gimnasiului gr.-orientalu in Brasiovu. In cuntri'a alegerii Dlui Munténu, comitetulu centrale voindu a se informa, ca este directoru si profesoru, prin telegrafu a intrebatu magistratul din Brasiovu.

In cerculu alu III. de alegere totu cu o majoritate absoluta de 444 voturi chiare, s'a alesu de deputatu D. consiliariu de scóle Dr. Joane Maioru, candu rivalulu Dsale D. Árkosy Lajos, vice-comitele a cadiatu cu 181 voturi.

In cerculu alu II. de alegere totu cu majoritate absoluta a reesitu Dn. jude primariu din comitatulu Cetatei de Balta Josifu Siulutiu.

Dein cerculu I. cu majoritate esi D. Acsente Severu in contr'a Dlui baronu Kemény István, inse, nu scimu, ce s'a mesteritu aici.

Aici in Aiudu domnesce intre maghiari o mirare si desperare vediendu, ca pretutindenea in cele 6 cercuri ale comitatului au cadiatu.

Romanii din comitatulu Albei de diosu si acumu dovedira o armonia si cointielegere esemplara. J.

Eaca si referatul din Cerculu I., care pentru timpulu rectificatorilor póte servi de informatiune:

Cumu a decursu alegerea in cerculu I. la Bichisiu. (Acsente si c. Ist. Kemény.)

Belgradu in 13. Iuliu 1863.

Cá sesi póta face publiculu cetitoriu o idea despre cele ce se petrecura in 7., 8., 9. si 10. Iuliu in Bichisiu, ar trebui se fia trecutu prin scól'a acelu ómeni, carii dñu'a si nóptea dein mosi de stramosi si au petrecutu si mai petrecu timpulu cu iscodirea de apucaturi fine si rafinate, prein care se póta face albulu negru, si galbenulu verde, prein care se póta scóte dein o minoritate naturale, o majoritate maiestrita, si pe majoritatea adeverata se o sugrume, si innece cu apucaturile lor.

Publiculu cetitoriu alu acestui diurnalul seie dein datele ce ni s'au impartasitu in unu numeru mai dinainte, ca nrulu alegatorilor romani in acestu cercu facea 1230 si 378 neromani, unguri, evrei si armeni; sum'a 1608. Comisiunea rechiamatória verificatória sciù mistifica aceste cifre matematice asiá de bene, incatu scósa o alta suma de 1718 alegatori, reieptandu tóte rechiamatiunile romanilor indreptatiti, a caroru

numeri deimpreuna cu censulu scosu de pre tabela iln vomu impartasi altadata, si primindu pre a toturor neromanilor chiaru si in contr'a regulamentului, si mai stergundu si pre acei romani dein listele venite dela guberniu, carii au fostu cate 2 pre o mosia chiaru si atunci, candu ambii acestia au avutu cate 8 fl. censu dupa lege.

Dupa acésta pregatire minunata comisiunea de alegere in persónele DD.: B. Bartsai Albertu, judele primariu alu comitatului, B. Bánffy Dénes, D. Gyarmaty, profesor. de drepturi, Evreulu Grünisser dela salinele vechi — Ocne — Arménulu Burnatz Antonu dela Nosilacu, D. Bihari Lászlo romanu, ce siau botesatu copii la reformati, se aduná in 6—7 la Bichisiu.

Pre la 7 óre deminétiá me presentaiu si eu la provocarea mai multor amici si cunoscuti acolo, si tragendu dedreptulu la ospetari'a satului, respective a D. Gálfi, dupa ce resufflaiu vreo cateva minute, esiiu pre galeria — pridvoriu, foisoru; — aceliasi salutandu pre alegatori, le aretaiu cá primescu cu multiamita de a fi alesu, esplicandule pre scurtu scopulu si afacerile dietei precumu si credenti'a mea politica, despre care altadata; se intielege de sine, ca atatu vorbirea catu si persón'a mea fù priimita cu multa bucuria si entusiastice vivate de fratii romani.

La 9 óre comisiunea de alegere vrù asi incepe lucrarea, dar' Lazaru, alu 7. membru alu ei, lipsea. Romanii cerura se se suplinésca cu protopopulu Leonténu, dar' celoru 6 membrii ai comisiunei nu le trebui'a omu cu ochi, cu mente si cu urechi, si asiá DDloru desemnara primadata pre pop'a Germanu dein S.-Iacobu, omu de 70—80 ani, care cá si Lazaru nu mai vede, nu mai aude bene.

Batranulu nostru avù curagiulu de a respinge aceea alegere, si asiá alése comisiunea pre parentele Dumitru Popu, totu dein S.-Iacobu, totu preotu, totu de 70—80 ani, taica bunu alu protopopulu Joane Papiu dein Deva, si acestu batrenu venerabilu respinse onórea ce i se oferi. Asiá cadiú sórtea alegerii celoru 6 membrii pre bravulu notariu dein Petielca Sevulu si Jos. Domzsa, care priimindu acea sarcina onorifica ne representá cumu se cade, si asiá pre la 10¹/₂ óre deminétiá se incepù votisarea cu Capudulu, celu mai departatu locu de Bichisiu.

Capudulu avù 22 de alegatori, 12 romani si 10 unguri, dein acesti'a unu romanu fù reieptatu pentru ca venise in loculu tataseu celu betégu, eara unu unguru votisá cu romanii.

Asia alegerea curgea in cea mai buna liniste si ordine, déca cumuva vinulu, carnea si brandi'a séu balaulu si cipulu, cumu dícea romanii, de care se bucurá alegatorii Baronului Kemény István, nu voru fi fostu pentru cineva suparatório. Anxietatea incepù se dispara si increderea se crésca, pentru ca acumu se putea sci usioru, cati si carii dau votu Baronului Kemény si cati mie; dar' deodata furamu alarmati, ca Sevulu nostru esisa turburatu din comisiune. Caus'a erá, ca cei 6 membrii ai comisiunei, cari nu priimira dupa lege pre romanulu nostru din Capudu, vré a priimi doi unguri dein Betia in loculu parentiloru, care vediendu Domzsa, protestá si esí dein comisiune. Bravo! bravo! Domzsa, audiai din tóte partile, si pre candu te prindea grigea de urmari, Domzsa fù rechiamatu inapoi, si cei 6 membrii ai comisiunei invinsi.

Deaci incolo alegerea decurse in cea mai buna linisce, numai Betienii si Lopadienii, carii dela alegere mergea la cipau si valau, séu ciubaru, imbatanduse cautáu cause de cërta si neaflandu se ducea tare rusinati.

Pana la 3 óre dupa prandiu votisara Capudu, Solimosiu, Betia, Lopadea, Petielca, Miscreacu, Lórintiulu nou, Tempacasa, Santeraiu si Ciumbrudiu, si intrá Ganbasiulu. Tempu erá inca o óra dupa regulamentu, dar dupa ce si cei 7 unguri dein Ganbasiu, cá si celu 1 dein Capudu, 1 dein Lopodea, 15 dein Lórintiu vrea a'mi dá votulu mie (Acsente) nu se continuá si dupa 3 óre indata se amaná pre 8 Iuliu alegerea.

Nóptea dein 7. spre 8. fù folosita dar' pentru a induplecá pre unguri se nu'mi mai dè votulu mie. Bietii ómeni fura amenintiatu chiaru si cu proscriptiune relegiósá de se voru abate dela Kemény si inca cu cuvinte respicate: „ca de voru stá cu romanii nu'i voru mai botezá nece in grópa popii loru cei reformati, ei ii voru lasá cu totul pre man'a popiloru romanesci.

In 8. Iuliu la 9 óre comisiunea incepù de nou cu gonbasienii, carii stau, cá fierulu intr'o credentiá pre lunga mene.

Intr'aceea eu fui poftitu la judele primariu D. Bartsai Albert, care me rugá se resemnu de candidatura, fiindu ca nu voiu poté fi deputatu standu sub cercetare criminala pentru

conturbarea religiunii, la care iamu respunsu, ca nu voiu, pentruca tóta istoria conturbarei e o fictiune malitioasa a unui Nime, si ca pentru o asemenea conturbare nu s'a facutu nice o cercetare, nice unu protocolu a) si ca nu are se decida nece magistratulu din Belgradu nice comisiunea despre alegiveritatea mea, ci Diet'a. (Va urmá).

O d o r h e i u , 13. Iulie 1863.

Aseara in 12. l. c. pe dealulu Kinos, in departare de o diumetate óra de Odorheiu, doi secui din Biborcfalva au omoritu pe altulu anumitu Derzi Sándor, locutoriu in comun'a Kinos, sfasiindui pantecele cu cutitulu. Fapt'a aceast'a brutala a vedut'o unu pastoriu de rematori, carele a datu de scire seteniloru din Kinos. Dintre criminali pe unulu l'au si prinsu gendarmii aici in Odorheiu, carele dandulu in man'a judecatii, n'a negatu fapt'a, dicundu, ca celalaltu consociu a sfasiatu pe nenorocitulu. Comisi'a adi a si esitu spre cercetare. Sociulu inca nu se afla prinsu. Caus'a omoririi inca nu se scie.

Totu aici intr'o departare de unu patrariu de óra de Odorheiu, in dilele trecute, unu secuiu fiindu la sapa de cucurudiu, a tocatu cu sap'a in capu pe judele — biroulu — unui aristocratu di Szombatfalva, pentruca acest'a a disu celuia, se se scóle la lucru; judele se afla mortu, earu pe ucigatoriulu a pusu judecat'a man'a.

B e t l e a n u in 29. Iunie 1863,

In 27. Iunie. Diu'a insemnata spre alegere demeneati'a vene poporulu din tóte partile cá in diu'a de Pasci la beserica. Cei din plaiulu Ungurasiului, cá mai departe, au pornitu inca in 26., si venindu pana in Maluti, acolo au pernoctatu, earu demeneati'a dupa servirea S. Liturgii au pornitu catra Betleanu; earu cesti din alu Betleanulu in 27. desu dimineatia cu preotimea si inteligenti'a in frunte, candu s'au apropiatu de Betleanu, adunanduse mai multe comune laolalta, preotii cu epatrafirele apuse si crucea in mana au intratu, cantandu: Marire intru cei de susu, si pre pamentu pace si intre ómeni bunavoire etc., dupa aceea strigandu: Se traieasca Imperatulu Franciscu Iosifu, si Stefanu Biltiu, — avea si o flamura nationala cu inscriptiunea: „Vivat: Stefanu Biltiu.“ Cei morbosi carii n'au potutu veni pre diosu, s'au adusu in trasuri. —

Adunanduse apoi cu totii la casele parochiale, dintre alegatori, unu inteligentu: I. M. prin o cuventare potrivita a indemnatu si provocatu poporulu, cá sub decursulu votisarei se fia cu cea mai mare linisce, si treji, se nu se lase a se insielá prin promisiuni séu altu ceva, ci dupa convingerea loru se'si dea votulu la acela, in care cugeta ca potu avé mai multa incredere, care este om moral, invetiat si binepreceput cu impregiarile loru, cari cuvinte le au pusu poporulu la anima si lea paditu cu scumpatate, aratandu o portare solida si demna de ómeni maturi. N'ai potutu vedé una romanu macaru cevasi traitu sub decursulu intregi votisari, nece facundu ceva conturbare.

La 9 ore ducunduse la localulu defiptu spre culegerea voturilor, dupa o asemenea cuventare de catra presidele comisiunei s'a inceputu votisarea, carea in celu mai bunu ordinu a decursu pana a dou'a di la ameadiu, precandu, dupa finirea siedintiei, preotimea si alta inteligentia ce erá pe acolo fura invitati in ospetaria la prandiu de mentionatulu I. M., vedindu, ca dupa plenirea acestui actu atatu de insemnatu in epoc'a nóstra, erá se se desparta unii de catra altii, fara de a avé ocaziune cá se'si petreaca vre o ora la olalta si se'si descopere unele sentimente ce le nutrescu in impregiarile de facia, ma vedindu si aceea, ca multi venira necugetandu ca va durá votisarea doue dile, pentru care fapta maritimósa facuta fara nece unu interesu particularu, ci singuru din iubire fratiésca, i se aduce multiamita publica.

Dupa amiadi la 3 óre se incepú scrutiniulu si s'a aflu ca dintre 1222 alegatori, au votatu pentru D. canonicu Stefanu Biltiu 871, earu pentru contele Betlen Sándor 351, ce facunduse poporulu cunoscutu, s'a finitu actulu alegerei, intre mai multe strigari de: Se traieasca Stefanu Biltiu.

Erá se incheiu scrierea fara se amintescu ceva si despre fratii magiari, carii au venitu la votisare. Ei au venitu parte separati, parte mestecati — precum se si cade — cu poporulu romanu, dar' apoi aici le au cursu mai bine, caci dupa cum amu intielesu, celalaltu alesu s'a ingrijitu bine de provisiune pentru cei ce voru votá pentru densulu, din care s'au impartasitu in 27 toti, carii au votatu séu aveau de cugetu a votá pentru densulu, din prisosintia, si a dou'a di decumva reesia, de siguru, ca cu totii aveau mai mare libovu, inse a face publicitate mare cu astufeliu de provisiuni — parremise, ca e camu genantu. . .

Destulu ca alegerea a decursu fórté bine, si nu s'a fa-

cutu nece o demonstratiune séu disordine. Dè numai ceriulu cá toti acei ce suntu alesi si se voru alege séu denumi pre totu loculu, se póta cu strinsu unite poteri conlucrá spre a aduce legi, carii se fia temelia neclatita la inflorirea, prospérarea si fericirea dulcoi nóstre patrie M. F.

Din comitatulu Z a r a n d u.

Cá vecinu alu romaniloru din marginea comitatulu Aradanu neci intr'unu timpu n'amu auditu cu mai mare dorere plangunduse poporulu, decatu acum; ca chiaru neci sistemulu absolutisticu nu iau rapitu de drepturile s'ale asia precum suntu acum, de catuva timpu inóce. Audiu singuru cu urechile mele, cum se plansera doi economi mai destepti. — Eu reproducu din discursulu loru urmatórele:

„Mei! amu avutu unu notariu de unguru, si 9 ani amu amblatu pana l'amu potutu tipá.“

„Amu pusu eara unguru, si pe acest'a ilu tienuramu mai doi ani, numai erá gangavu si tóta diu'a cu bagau in gura, veduramu, ca acest'a nu e pentru noi, nerugaramu s'alu stramute dela noi, ce se si implini.“

„Neamu saturatu mei frate acuma de acestia! amu voitu se aducemu se probamu si cu romanii nostri, dóra or fi mai buni; — amu pusu in cladidatie (candidatie) pe 2 romani si 1 unguru, — si cei mei! ca dintre doi romani neci unulu nu fú alesu, ci remase earasi unguru, bataru ca sciu, ca prunculu asta de unguru eara ne va sudui.“

Eu ii ispitii ca de unde suntu, imi spusera, ca: „din satulu K., trecemu la Halmagiu dupa vite.“

Avendu a trece prin Buteni, acolo intielesiu: ca la statiunea notariala din K. au fostu candidati N. P., I. B. romani, J. N. magiaru, si romanii suntu cu studii mai inalte decatu magiarulu si totu nu potura bietii romani deveni se se védia prevediuti cu unu notariu din sinulu seu. Vedeti, astufeliu o patimu noi in Ungari'a. W.

Cine fúra mai peccatosi la alegeri?

(Capetu din Nru trecut.)

In dilele antecedente de adunare M. A., amblá calare prin sate propoveduindu evangeliulu dreptatii, inse intr'o comuna asiá fú de bine priimitu, catu de n'aru fi tulit'o la fuga, se intielegé, ca aru fi patit'o; eara aici nu avé stare, si printre ómeni si la vinu, asiá de neobosibilu erá.

Dupa amiadiu n'au lipsitu fratii magiari d'a probá si prin bani, a insielá poporulu blandu, cu deosebire patru romani din Apahid'a fura insielati cate cu 5 fl. v. a., cate pre unu biletu.

Eara judelui din comun'a Aitonu fú dati 10. pentru ai impartii intre ómenii sei, spre ai aduce in partea lui Biró Pál. Intielegundu despre aceast'a preotulu din B. si intrebandu: „Ce ai facutu cu cei 10 fl. primiti?“ A respunsu judele: Iamú datu indereptu, caci n'amu volitu ami vinde natiunea pentru 10 fl. — De locu preotulu susu numitu cu judele intrandu in comisiune au protestatu in contra astorufeliu de apucaturi, de care poteai vedé in tóte partile, unde domnii magiari intampinau vr'unu romanu, si au poftitu se se ia la protocolu, la care ia respunsu comisiunea, ca se va luá atunci, candu va veni comun'a Aitonu la votisare. Inse precum audimu totusi nu s'a luat la protocolu.

E de insemnatu mai incolo, ca in privinti'a insciintiarei pentru reclamatia prin solgabirau, totu aceea s'a intemplat si pre la noi, cá in alte comitate, adeza o mare parte a poporului a remasu afara dela reclamatia, impedecatu fiindu prin notarii si solgabiraii magiari.

Ma unu solgabirou avú cutediarea de a stá in pórt'a cetatiei si a'i maná acasa pre romani dicundu: „lasu ca voiu ispravi eu si pentru voi.“

Dreptu aceea pe lunga tóte acestea si alte nenumerate seduceri de catra fratii magiari intreprinse, totusi amu reesitu cu triumfu, cu barbatulu doririloru nóstre D. canonicu Joané Fekete, pre care poporulu nostru dein giurulu acest'a nunumai 'lu stiméza, ci 'lu si reveréza, caruia dein profundulu animei nóstre i oftamu, ca atotupotentele se-i intarésca poterile spirituale si corporale, cá se póta colucrá la diet'a venitoria deimpreuna cu ceilalti barbati ai natiunei nóstre in interesulu besericei, patriei, natiunei, cá asia intru tóte se póte corespunde intentiunei sacratissimei c. r. apost. Maiestati.

G r e g o r i u K i f a , capelanu gr.-cat.

UNGARIA. Aradu. Din diurnale ti va fi bine cunoscuta secet'a ce nimicesce pe aici tóte semenaturele. In multe locuri nu e grau, ordiu, ovesu, cucurudiu, fenu, earba cá 'n palma, chiaru nimic'a; pe alte locuri nici atata nu voru capetá bietii ómeni, catu semanara, dar' de fenu, ori pasiune nu e vorba.

De catuva tempu totu mai plóa, inse cá si candu ar fi secatu tóta radecin'a erburiloru, ca nu cresce nimicu; cucurudiulu unde si unde a datu sperantia, pe unele locuri si catu mai remase, se uscã si nimici prin grandine. Viile stau binisioru. Dela Ciab'a, locu slovacescu) au menatu ómenii vitele sale la Ardealu la pasiune, ori si pe ernatu in parte impartindule pintre romani. Multime de vite peru. Ce va mai fi cu ómenii, numai singuru Ddieu scie!

Chronica din afara.

PRUSIA. Desordini mari prorupte in Berlinu. S'au facutu chiaru baricade. Se adaugemu ca acele desordine n'au nici unu caracteru politicu. Ori si cum inse ele dovedescu in opiniunea publica o stare de açitiare ce se pare de natura a face pe guvernul se se gandeasca. Aceasta stare arata catu este de pregatitu terimulu pentru o esplosiune.

Negresitu ca tóte aceste cuvinte ale diariului la Presse suntu de mare insemnatate si fôrte instructive pentu guvern, déca guvernele cele retacite aru fi in stare se de crediamentu altoru cuvinte decatu acelu ce esu din gurele lingusitoriloru, curtesaniloru miseri, carii inchidu pe capulu statului intr'o atmosfera mincinósa cá se'lu imbeta pana cade cu densii in urgiile cele desfranate ale despotismului. Inse ceea ce ne pare mai unicu in felulu seu, este ca la Presse dice, ca „baricadele nu s'au facutu din cause politice.” Dar' óre baricadele se facu de petrecere, séu din cauza de igiena, cá ómenii, cari se jóca in tóte diminetiele la gimnastica cu bule de plumbu?

Eata ce dice si „Kr. Z.” Presedintele politiei, d. de Bermuth a afisiatu eri (3. Iuliu) o insciintiare severa, prin care invita pe cetatiani a stá acasa si a inchide pravaliile si casele in stratele mai apropiate de miscare, aducundu aminte pedepsele pronunciate de lege contra atrupamentelor. Cu tota acesta insciintiare, desordinile s'au reprodu su eri sér'a, dar', dupa cum ni se spunz, in proportiune mai mica decatu in dilele precedinti. S'a aflatu cateva noue amenunte asupra faptelor ce s'au petrecutu dilele din urma. Joi, o lovitura de pistolu s'a trasu contra gardei de politia. Unu omu s'a suitu pe stalpulu unui falinariu, si a adresatu poporului o alocatiune revolutionaria, care a fostu priimita cu entusiasmu. S'a restauratu unu omnibus spre a face o baricada, dar' unulu din cai a saritu astufeliu, incatu perturbatorii se retraseru. Eri sér'a chiaru s'a redicatu o baricada; dar' acei ce erau in dosulu ei se respandira la apropierea gardei. Afiamu ca pentru asta séra autoritatea a luat mesurile cele mai energice.

Libertatea cu reactiunea incepura resbelulu. —

GRECIA. Athena, 6. Iuliu. Lupt'a ce a inceputu la 30. Iuniu, a fostu din cele mai viue. Multu sange s'a versatu. Canaris, fiulu, si multi altii au muritu.

Rufo, Klimeka, Mavromichalis si Nicolopulos au formatu unu nou ministeriu.

TURCIA. Constantinopole, 7. Iuliu. Se serie delat Tiflis, cu dat'a de 21. Iuniu.

Insurectiunea este in deplina vigóre intre Tiflis, Karadagh si provinciele Lesghiane.

Principele Cholukoff rus. a fostu macelaritu cu 200 de soldati lunga citatela Zakatal.

Drumulu delat Hukha este cu totulul intreruptu.

Ceea ce da gravitate miscarii este, ca Tatarii, carii pana aci erau favorabili Rusiloru, iau parte la insurectiune.

Tóta tiér'a intre Tiflis, si Hukha este amenintiata de insurginti.

Rusi'a totu mai capeta cate unu dusimanu, si polonii aliati. —

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Bâcâu, 3. Iuliu c. v. Nenorociri mari cercara locurile acestea. Apele crescuro deodata, manara poduri, cas'a de vama, vreo 25 plutasi cu plute cu totu se cufundara de nuli se mai dede de urma in ap'a Bistriti'a. Torentele rapidu matura totu cu sene: droschi, trasuri, cai, vite, case mai multe din Bâcâu, mori si ce e mai tristu, cá vreo 50 Bâcâuani nu se afla nicaiuri. In astufeliu de nenorociri 'si arata simtiulu de filantropia celu nobilu Dlu prefectu Cracte, care cu pericolulu vietiei scapã pe multi si 'i aprovisionã cu de a le mancarei.

La Trotusiu totu in Moldov'a, podulu delat Onesci e ruptu

si in faci'a mea doi tierani cu boi, cu caru cu totu fura r piti de furi'a undeloru. Se mai aude si de alte nenoroci de prin alte locuri, care amu dori se fia mai puçinu intrist tórie. —

— Directi'a generala a servitiului sanitariu: Mari'a S Princes'a Domnitóre, a facutu unu apelu la tóte Dómnele r mane, cá se binevoiésca a adunã in folosulu asilului Elen Dómn'a, pentru copii gasiti, mici obiecte placute, dintre ca o parte se va pune la o loterie, ear' o parte se va vinde folosulu acestui stabilimentu.

— Dupa alegerile facute la 16. Junie curentu, consiliu municipalu alu capitalei, pe noulu periodu dela 1. Iuliu i ainte s'a completatu in modulu urmatoriu:

D. colonelu in retrageru St. Stoic'a, presiedinte, confi matu pin decretulu Nr. 604.

DD. membri: Dem. Bratianu, Ales. Orescu, Gh. Gh. rasi, C. Paltineanu.

DD. supleanti: C. Cantacozino, Generalu N. Golescu.

— Incordare mare domina intre partite. Omenii se c iescu, ca se facu multe manctorii publice si private, si cand e la adeca, pentru tiéra nu mai vedi neci o imbunatatire di tóte proiectele, cari se calculéza pentrucã proiectatorii, se póte face stari, — Déca e asia, apoi unde e control'a? D ce nu se mai vindeca ran'a acésta cangrenósa? — —

Reflectamu la telegramele din Nru acesta, ca Türri care se afla acumu sub incuisitiune in Itali'a, fú croitoriulu legionului, ce se strinse la Tultsa, de unde se facu acumu invasiunea in Romani'a; pe candu in Ungari'a se dictã lege martiala pe la Kaschau, pentru neodichniri, si pe candu rein cepura a face lanci, nu cumuva pe ascunsu si pela Turd'a cumu imi scrisese nu sciu cine mai eri? — Apoi din cuven tatea deputatului din Colosiu catra alegatorii sei, cá s mai astepte pana va sosi timpulu, credintiosi causei lor, ve demu, ca se speréza ceva, nu sciu ce, — si póte cineva in tipui. —

Acestea potu fi nescari manevre spre a insufla ingrijii si tocma in timpulu dietei; inse precumu respunseramu lu Türri, care in proclamulu seu se adresã catra romani, cá nu cumuva se tramita la senatulu imperialu, apromitendule si lapt de pasere, asia se scie totu natulu, ca romanii inca su de cre dintia cu Palacky, boemulu (vedi Nr. 50 rubr. slavoni) cumu ca in natiunile liberate — cele aristocratice — polonii si maghiarii — neamu perdutu tóta increderea si credinti'a, ca dó cu perulu isi voru schimba vreodata si naravulu. —

Inse, cei moderati si leali din tóte natiunalitatile cu porulu la spate de audiulu reu se nu ne tememu ci imbra ciosindune in spiritulu dreptatii si alu concordiei se stam firmi pe lunga autonomi'a patriei si unitatea imperiului.

Dela Dieta.

In 16. s'a cetitu Cuventulu de tron u, pe carele'lu alaturamu in Fói'a Nr. 23 in tóta estinderea si cuprinsulu seu cu tóta intetirea. De 400 ani incóce nu arata paginile istorice ale Ardealului unu mesagiu atatu de parintescu, cu espresiu atatu de gratióse si cu intentiuni atatu de nobile de a ferie tóte plasele popóreloru Ardealului fora osebite, cá acesta. Gratia imperatului imperatiloru! Omagiu si gratia Marelui Nostru Principe si Imperatoriu! Ca cu acésta ni s'as asiediatu fundamentulu vietii nóstre politice natiunale. Se'lu pastramu in cele mai scumpe depositória, selu asiediamu in altarele nóstre, rogandu pe Ddieu, cá se pastreze viéti'a dreptului monarchu alu Austriei, alu carui nume ne e de adi incolo: Franciscu Josifu I. Marele!

Nici la solenitatea si cetirea cuventului de tron u nu venira deputatii maghiaro-secui; doi inse fura de faciã. Intr'aceea romanii si sasii aflara o via bucuria in totu cuprinsulu cuventului de tron u si suptu decursulu cetirei, (care se facu in tóte 3 limbele) vivatele entusiastice: Se traiésca! si Hoch! se repetira adese ori. Dar' la mas'a r. comisariu dupa prandiu fura cu totii.

Respunsu: Ceneda. E fôrte bolnavu, nu se póte. Faceti ce'ti poté, ca eu inca voi face déca voi poté catra 10. Aug.; acumu 'mi e preste tóta potinti'a.

Prenumerati DDloru pa sem. cu 5 fl. m. a. Restantii cu pretiulu prenumeratiunei si insertiunei se nu mai amane, cá se nu fimu siliti ai numi. —